

Avaluació de l'ERE en el model competencial

Un canvis en el procés avaluador per a la classe de religió des de la LOMLOE

Un dels canvis més significatius de la LOMLOE està en com es contempla l'avaluació, es tracta d'un canvi de paradigma perquè no sols és qualificar sinó sobretot generar un procés avaluador que ajudi a l'alumne en el seu procés formatiu. Suposa una avaluació on s'avalui competencialment als nostres alumnes i com aquests exerceixen aquests acompliments en la vida real i aquest procés no és gens senzill com sabem. La LOMLOE defineix l'avaluació com a "contínua, formativa, integradora i diferenciada", on la consecució de competències marcarà l'avaluació i les promocions de cicle. En línies generals, se subratlla una avaluació contínua i global demanant que aquesta cuidi de la formació dels nostres alumnes de religió. L'avaluació es converteix en un procés per a avançar i no en el final d'una qualificació, aquest enfocament ens ha de permetre un seguiment constant de la situació de cada alumne, de tal manera que puguem intervenir amb la suficient antelació. En aquest cas, no es tracta de qualificar diverses vegades al llarg d'un curs, sinó de corregir i millorar el procés de formació, i ser capaces de valorar les seves habilitats, destreses, valors i actituds. Hem de promoure una avaluació capaç de millorar els processos d'aprenentatge i ensenyament, detectant les causes de les dificultats dels nostres alumnes en religió. En aquest procés l'autoavaluació des de la metacognició és una de les eines més efectives perquè l'alumne sigui

conscient del propi procés d'aprenentatge i aprengui a prendre decisions. Es tracta també d'una avaluació integradora on mirem més enllà de l'àrea de religió, buscant competències transversals en els nostres alumnes, treballant com a equip de professors en el centre i intentant donar una visió holística a l'educació. Proposem una avaluació diferenciada on la diversitat i l'adaptació curricular siguin una prioritat, on puguem tenir en compte la millora d'uns alumnes al llarg del procés d'aprenentatge, que sempre és únic per a cada persona. Vista així l'avaluació, hem de rebutjar la idea d'una avaluació final qualificadora, de donar notes i ja està, sinó orientar-la a detectar què és el que l'alumne no ha acabat d'assumir, que aspectes són un obstacle per a l'aprenentatge dels nostres alumnes i poder determinar quins aspectes d'aprenentatge hem de canviar.

Com avaluar competències?

L'avaluació per competències és la clau de l'èxit de la LOMLOE, suposa adoptar un sistema d'avaluació per competències, «d'acord amb la demanda de transformació de la societat». Avaluem coneixements, destreses, i actituds però aplicats a través d'acompliments, productes o processos. Avaluar per competències suposa conèixer el resultat de diferents tipus de tasques i activitats realitzades pels alumnes perquè puguin aplicar aquests aprenentatges en la seva vida real i transferir l'aprenentatge a altres contextos o situacions d'aprenentatge. Per a avaluar hem de recollir dades a partir d'instruments d'avaluació, analitzar-los i valorar-los descobrint les dificultats que es detecten. La nostra labor és la d'observar els acompliments que realitzen els nostres alumnes i veure si són competents en les accions o tasques que realitza l'alumne en una situació o context determinat. Per això hem de generar en l'alumnat acompliments observables que els podem escalar per a poder-los qualificar. L'observació i constatació de l'execució de tals accions d'acompliment és el que ha de ser valorat en l'avaluació de la competència conformement a una sèrie d'indicadors, que conformen els criteris d'avaluació. Aquest tipus d'avaluar per competències suposa dissenyar instruments en els quals l'alumne demostrï amb acompliments i evidències que pot fer les tasques de la competència exigida. Trobar acompliments per a totes les competències que es posen en joc no és fàcil i el seu disseny resulta imprescindible. Per això creiem necessari obtenir informació també sobre el nivell d'adquisició de les competències a partir de la utilització de tècniques d'avaluació i observació basades en

el disseny d'indicadors per a cadascuna de les diferents dimensions de les competències. Hem de generar activitats i tasques que exigeixin la construcció de respostes competencials i alhora, també valorar el temps d'execució i qualitat de les mateixes. Aquests coneixements s'han d'aplicar en situacions complexes i diverses, que han d'usar coneixements variats per a usar aquestes decisions. És aprendre a transferir l'aprenentatge a situacions que no hem dit en classe. Avaluar és un procés que requereix recollir dades, veure que canvia amb el procés d'aprenentatge que proposem. En aquesta recollida de dades l'important és que aquestes dades siguin preses des d'aspectes molt diversos de tal manera que puguem abastar totes les capacitats dels nostres alumnes. La qualitat la mesurem amb indicadors d'assoliment que es defineixen en els instruments d'avaluació. La clau és arribar al fet que aquests indicadors siguin objectius tant en quantitat com en qualitat d'aquesta competència. Quan ja tenim les dades variades el següent pas suposa la presa de decisions d'aquests. Hem de reflexionar perquè em serveixen aquestes dades. Per això, en l'anàlisi de les dades veurem el que he fet bé i també el que els alumnes han fet bé i que aspectes de cada part hem de millorar. Recordem que l'objectiu és l'aprenentatge i s'han de prendre solucions en el procés per a fer que l'alumne entengui l'objecte de l'aprenentatge i que el pugui aplicar en la seva vida. Si parlem en clau de competència la qualificació no té molt sentit afinar molt en el 4 o 5. Per això es va a grans blocs, no es tracta de traduir números a lletres, s'ha de veure com a llarg termini, el que cal pensar és en nivells de competència, per això va tan bé les escales de valoració que proposeu-vos. A l'ésser la competències complexes, aquestes requereixen fer anàlisi de les seves dades de forma més complexa per això proposeu-vos com a instruments nuclears per a la recollida de dades les rubriques i escales d'avaluació. Amb aquests plantejaments, l'avaluació es converteix en un procés continu i planificat, basat en interaccions pedagògiques entre el professor de religió i els nostres alumnes, també entre els propis alumnes on ens permet recollir i analitzar suficients evidències d'aplicació dels aprenentatges ensenyats, permetent-nos prendre judicis de valor, amb l'objectiu màxim d'aprendre a millorar la nostra pràctica docent.

L'avaluació s'alinea amb tot el currículum?

La centralitat de l'avaluació està en els criteris d'avaluació. Sabem que els criteris d'avaluació són els referents que indiquen els nivells d'acompliment

esperats en l'alumnat en les situacions o activitats a les quals es refereixen les competències específiques de cada àrea en un moment determinat del seu procés d'aprenentatge. L'avaluació ha d'estar en relació el currículum prescriptiu, que orienta l'activitat a l'aula de religió. El primer pas és vincular en la meua programació els descriptors operatius de les competències clau, les competències específiques, els criteris d'avaluació i sabers bàsics. Aquesta vinculació ens donarà el grau d'adquisició de les competències clau definides en el Perfil de sortida i, per tant, la consecució de les competències i objectius previstos per a l'etapa. Hem de tenir en compte en la situació de l'aprenentatge que acompliments són els prescriptius per criteris d'avaluació i per descriptors operatius que demanarem que els nostres alumnes aconseguixin una vegada hagin realitzat el procés d'ensenyament i aprenentatge Cal dissenyar i descriure amb detall el que l'alumnat farà, com el realitzarà i què aprendrà. Hem de programar activitats suficients perquè l'alumne assagi processos complexos que provoquin la mobilització de les competències específiques, els apliqui a situacions reals i resolgui activitats de reflexió sobre el quin i el com s'ha après, sent capaç de mostrar una adquisició efectiva de l'aprenentatge.

Com és la qualificació?

Em recolzo en els instruments d'avaluació, aquests han de ser el més variats possible i han de ser útils per a poder mesurar el que diem mesurar i ens ha de permetre treure dades per a la interpretació i per a la qualificació de l'alumnat. Comptem amb gran quantitat instruments d'avaluació que ens permeten observar com l'alumne progressa i es desembolica en les produccions sol·licitades, exemples d'aquests són les llistes d'acarament, rubriques, observació sistemàtica, portafoli de l'aprenentatge, diari de classe. Són sempre eines senzilles que eviten la qualificació basada només en coneixements. Com hem dit en l'apartat anterior els criteris d'avaluació són el referent de l'avaluació, i són aquests els que hem de mesurar. En la nostra proposta hem dissenyat unes "escales d'assoliment dels criteris d'avaluació" on ens donaran una valoració dels assoliments adquirits dels criteris d'avaluació dels descriptors operatius de les competències clau. La nostra qualificació ha de ser qualitativa de tal manera que hem de posar insuficient, suficient bé, notable, excellent. Són eines que permeten establir una valoració sobre el grau de consecució de l'aprenentatge i constitueixen una referència comuna per a l'avaluació de tot l'alumnat. En estar dissenyat un nivell d'acompliment

de cadascun dels indicadors podem treure una conclusió sobre la qualificació del nostre alumnat en religió. La valoració, expressa l'evolució al llarg del període d'aprenentatge i facilita la detecció de dificultats, al mateix temps que permet orientar a l'alumnat en les seves actituds i estratègies d'aprenentatge.

Explicació de la graduació de les escales d' estimació

Elements de l'escala de valoració

- **Criteris de desenvolupament:** Són les característiques observables objecte de la meua avaluació i es descriuen en termes de destreses, habilitats, coneixements i valors.
- **Escala:** Criteri de adquisició amb paraules que impliquen una valoració del desenvolupament dels criteris.
- **Ponderació:** Atribució d'un percentatge als criteris de desenvolupament per valorar uns sobre altres segons la importància donada per l'avaluador

Aclaració De L' Escala 10 Ítems

MILLORABLE (MILL)	ACCEPTABLE (ACCEP)	IDONI (ID)	BO	EXCEL.LENT (EXCEL)
Tan sols nombra allò que s'ha demanat	Alguna vegada fa el que es demana	Aborda un 60% del contingut demanat	En algunes situacions no aborda allò que s'ha demanat	Aborda excel.lentment allò que es demana
Mai presenta idees	Presenta idees sense argumentar	Presenta idees argumentades parcialment	Presenta idees argumentades però amb errades	Presenta idees correctament argumentades i sense errades
Els treballs no mostren estructura ni contingut	Els treballs mostren ordre i estructura en un 30%	Els treballs mostren ordre i estructura en un 50%	Els treballs mostren ordre i estructura en un 80%	Els treballs mostren estructura i contingut
Les evidències demanades s'ajusten, de forma deficient, a allò que s'ha demanat	Les evidències demanades s'ajusten, de forma regular, a allò que s'exigeix	Les evidències demanades s'ajusten, de forma bàsica, a allò que s'exigeix	Les evidències demanades s'ajusten, en gran mesura, a allò que s'exigeix	Les evidències demanades s'ajusten a allò que s'exigeix
Hi ha errors greus en les produccions	Existeixen errors considerables en les produccions	Existeixen més de tres errors en les produccions	Casi no hi ha errades en les produccions	No hi ha errades en les produccions

Realitza menys del 30% del treball	Realitza entre el 50% y el 30% dels treballs	Realitza entre el 70% y el 50% dels treballs	Realitza entre el 70% i el 90% dels treballs demanats	Realitza el 90% dels treballs demanats
Desenvolupa una o dues de les destresses i habilitats demanades	Desenvolupa poques destresses i habilitats	Desenvolupa casi totes les destresses i habilitats	Desenvolupa casi totes les destresses i habilitats	Desenvolupa destresses i habilitats, els detalla i és capaç de resoldre problemes plantejats
Gran part de les respostes són inadequades	Poques de les seves respostes són adequades	La majoria de respostes són adequades	Quasi totes les respostes són adequades	Genera totes les respostes adequades
No hi ha organització en el treball en equip	Realitzen el treball sense organització ni consens	Treballen junts però amb moltes errades en la distribució de tasques	Treballen junts però amb errades en la distribució de tasques	Trabaja en grup en produccions conjuntes
No mostra domini ni coneixement plantejats	El coneixement i el domini són regular	El coneixement i el domini sobre els temes plantejats són bàsics	Mostra coneixement i domini sobre els temes plantejats	Mostra coneixement i domini sobre els temes plantejats